

3. TÜRK - LATİN AMERİKA VE KARAYİPLER KONGRESİ

Stratejik İşbirliği ve Los Turcos

20 - 22 Nisan 2016, İstanbul

3 TÜRK - LATİN AMERİKA VE KARAYİPLER KONGRESİ

STRATEJİK VİZYON BELGESİ

3. TÜRK - LATİN AMERİKA VE KARAYİPLER KONGRESİ "Stratejik İşbirliği ve Los Turcos"

(20-22 Nisan 2016, Pullman İstanbul Otel - İstanbul)

Türkiye'nin Latin Amerika ile ilişkilerinin başlangıcı 19. yüzyıl başlarına kadar gitmektedir. Bu dönemde Osmanlı vatandaşlarının Latin Amerika'ya göçleri ve izleyen dönemde belli başlı Latin Amerika ülkeleri ile Osmanlı Devleti arasında diplomatik bağlantıların tesisi ilişkilerin başlangıcına temel teşkil etmiştir. Türkiye'nin günümüzde Arjantin, Brezilya, Şili, Peru, Küba, Meksika ve Venezuela'da Büyükelçilikleri bulunmaktadır. Ancak temelde coğrafi uzaklık nedeniyle 1990'lı yıllara kadar ilişkiler temel düzeyde seyretmiştir.

İletişim ve ulaşım alanlarındaki gelişmeler mesafelerin kılınmasını ve uzak bölgelerle ilişkilerde yeni ufuklar açılmasını sağlamıştır. Türkiye, çok yönlü dış politika açılımı çerçevesinde, bölgesinde ve dünyada farklı ülkelerle ilişkilerini geliştirmiş ve bunun bir parçası olarak Latin Amerika ve Karayipler'de aktif bir politika izlemeye başlamıştır.

Bölge zengin doğal kaynakları ve gelişmekte olan ekonomileri ile adından sıkça söz ettirmeye başlamış önemli bir coğrafyadır. Özellikle küreselleşen ekonomik sistem ile ciddi miktarda yabancı yatırımcının dikkatini çekmiş ve bu yatırımların önemli miktarı Latin Amerika'da toplanmıştır.

Türkiye son 10 yılda Bölge'ye ayrı bir önem vermiş ve bu çerçevede açılımlarını hızlandırmıştır. Latin Amerika ve Karayipler Açılımı çerçevesinde resmî ve sivil kanallar arasındaki yoğun iletişim ve işbirliği sürecinin sürdürülebilir bir ivme ile hızla daha da geliştirilmesi gerekmektedir. Bölge; ekonomik potansiyeli, doğal kaynaklardaki zenginliği ve özellikle dünya ekonomisinde her geçen gün artan değeri göz önünde bulundurulduğunda Türkiye için özellikle ekonomik ilişkiler açısından son derece önemli bir partner olarak göze çarpmaktadır.

Latin Amerika ve Karayipler, 605 milyon nüfusu, 6 trilyon doları aşan GSYİH'sı ve 1,72 trilyon dolar dış ticaret hacmi ile bir cazibe merkezi olarak görülmekte ve ilişkilerimizin geliştirilebilmesi için elverişli bir zemin sunmaktadır. 1980'lerde içine düştüğü bunalımdan 1990'lı yıllarda kurtulmuş ve büyük ölçüde global ekonomik krizlerden etkilenen yapısına rağmen yeniden büyüme eğilimine girmiştir. Kişi başına düşen millî gelir ve yaşam standardında 1980'li yıllara oranla çarpıcı düzeyde iyileşme kaydedilmiştir. Kişi başına düşen millî gelir ortalama 5.000 ABD dolarının biraz üzerindedir. Bölge ekonomilerinin en önemli başarısı olan enflasyonun düşürülmesi olgusu, geçmiş yıllarda da devam etmiştir.

3 TÜRK - LATİN AMERİKA VE KARAYİPLER KONGRESİ

Dünyada gelişmekte olan bölgelere giden yabancı yatırımın önemli bir miktarı Latin Amerika'da toplanmıştır. 1990 yılında Bölge'ye yapılan doğrudan yabancı yatırımların miktarı 10 milyar ABD dolarının altında iken, bu rakam 2012 yılı itibarıyla 174 milyar ABD doları seviyesine yükselmiştir.

Gerçekleştirilen yatırımların yaklaşık yüzde otuz beşlik kısmı Brezilya'ya yapılmıştır. Onu sırasıyla Şili, Kolombiya, Meksika ve Arjantin takip etmiştir. En çok yatırım yapan ülkeler AB, ABD, İsviçre, Japonya, Avustralya ve Kanada'dır. Ülkemizden Bölge'ye yapılan yatırımlar çerçevesinde, TPAO ve TPIC tarafından petrol üreticisi Bölge ülkelerinde çalışmalar yürütülmektedir.

Bölge ülkelerinin bir kısmının ABD ile ticari ilişkilerindeki özel düzenlemeler, üçüncü ülkeler açısından Bölge'yi cazip kılan faktörler arasındadır. Bunun en çarpıcı örneği, Orta Amerika ve Karayip ülkelerinin bazılarının ABD ile tercihli ticaret ilişkileri ve Meksika'nın NAFTA üyeliğidir.

Toplam 60 bağımsız devlet ve dünya GSMH'sinin dörtte birinden fazlasını temsil eden AB - Latin Amerika işbirliği, AB'nin dış ilişkilerinde çok önemli yer tutan stratejik bir ortaklık niteliğindedir. Söz konusu ilişkiler geçtiğimiz 30 yıl içinde giderek yoğunlaşmış ve AB'yi Latin Amerika'daki donörler arasında ilk, yabancı yatırımcılar ve ticaret ortakları arasında ise ikinci sıraya yerleştirmiştir. 1999 yılında Brezilya'nın Rio de Janeiro kentinde yapılan AB - Latin Amerika ve Karayip ülkeleri (LAK) Zirve toplantısından sonra, 2002 yılında Madrid'de, 2004 yılında Guadalajara'da (Meksika), 2006 yılında Viyana'da, 2008 yılında Lima'da (Peru), 2010 Mayıs ayında Madrid'de ve son olarak 2013 yılı Haziran ayında Şili'nin Santiago kentinde olmak üzere toplam yedi Zirve gerçekleştirilmiştir. Santiago Zirvesi sonrasında yayınlanan 2013-2015 Eylem Planı çerçevesinde AB ve Latin Amerika ülkelerinin "Stratejik Ortaklık" sürecinin geliştirilmesi yönünde karar alınmıştır.

2000'lerle birlikte Çin'in de Latin Amerika ve Karayipler bölgesine yönelik ilgisinin arttığı gözlemlenmektedir. Önceki Çin Devlet Başkanı Hu Jintao, Bölge'yi dört defa ziyaret etmiş ve yirmi beşten fazla Bölge ülkesi lideri Çin'e ziyarette bulunmuştur. Son yıllarda Çin ile Latin Amerika ve Karayipler arasındaki ticari ilişkiler büyük oranda artış göstermiştir.

Önümüzdeki dönemde Latin Amerika ve Karayipler bölgesi ile ticarete üstünlük sağlama konusunda ABD; AB ve Çin ile rakip konumdadır.

Bölge ayrıca kendi içerisindeki ekonomik bütünleşme örgütleri ile dünya piyasalarında daha etkili olmaya başlamıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nin 33 LAK (Latin Amerika ve Karayipler) ülkesinin her biriyle ilişkileri çeşitli alanlarda gelişmekte ve ticaret rakamları bu gelişmeler muvacehesinde giderek büyümektedir. Bölge ile toplam ticaret 9 kat artmıştır.

3 TÜRK - LATİN AMERİKA VE KARAYİPLER KONGRESİ

Türkiye ile Bölge ülkeleri arasındaki ekonomik ilişkilerde yakalanan ivmenin artarak devam ettirilmesi için siyasi, askerî, kültürel, teknolojik ve akademik alanlarda da stratejik işbirliği geliştirilmesi gerekmektedir.

Bölge kendi içerisinde ekonomik bütünleşme örgütleri ile dünya piyasalarında daha etkili olmaya başlamıştır. Çin, AB ve ABD gibi aktörlerin Bölge'ye dönük ilgisinin giderek artması da Bölge'nin Türkiye açısından önemini vurgulamaktadır.

Türkiye, son on yıldan bu yana başta komşuları olmak üzere dünyanın farklı bölgelerindeki ülkelerle olan ilişkilerini çok yönlü ve aktif bir dış politika ekseninde tarif etmektedir. Dış İşleri Bakanlığı'nın yürüttüğü bu çok yönlü ve aktif dış politika, 1998 yılında gerçekleştirilen bir dizi çok taraflı toplantının ardından "Latin Amerika ve Karayipler (LAK) Eylem Planı" adlı bir plan yürürlüğe konmuştur.

2006'ya gelindiğinde bu planın güncellenerek "Eylem Planı 2006" adıyla kabul edilmesi, 2006'nın Türkiye'de 'Latin Amerika ve Karayipler Yılı' ilan edilmesi, Türkiye'nin aktif dış politikasının somut sonuçlar vermeye başladığına işaret etmektedir. "Eylem Planı 2006" kapsamında 5-11 Haziran 2006 tarihleri arasında ülkemizde düzenlenen Latin Amerika Haftası etkinliklerine, Latin Amerika ülkelerinden Dışişleri, Sanayi, Ticaret ve Ekonomi Bakanlıkları, üniversite ve iş çevrelerinden yetkililer davet edilerek, Türkiye'nin resmî kurumlar ve özel sektör temsilcileriyle temaslarda bulunmaları sağlanmış, yine aynı ülkelerde bulunan Fahri Başkonsoloslar ve Konsoloslar da ülkemize davet edilerek, kendilerine dış politika yönelimleri aktarılmıştır. **Ayrıca, TASAM tarafından düzenlenen Türkiye - LAK Kongrelerine geniş katılım sağlanmıştır.**

LAK ülkeleriyle ikili ve çok taraflı ilişkilerin bu şekilde gelişmesi, son yıllarda Bölge ülkeleriyle diplomatik ilişkilerin de artmasını ve daha fazla kurumsallaşmasını sağlamıştır. Türkiye bu bağlamda Bölge'nin önemli ülkelerinin 14'üyle (Arjantin, Bolivya, Brezilya, Ekvator, Guatemala, Kolombiya, Kosta Rika, Küba, Meksika, Peru, Şili, Paraguay, Uruguay Venezuela) siyasi istişare mekanizmaları kurmuş, Brezilya ile bir "Stratejik Ortaklık Eylem Planı" imzalamıştır. Güncelde Türkiye'nin Bölge'de 13 Büyükelçiliği, LAK ülkelerinin ise Türkiye'de 11 temsilciliği bulunmakta, THY ise 4 LAK ülkesine uçuş gerçekleştirmektedir. Yine Türkiye'nin Latin Amerika ve Karayipler Bölgesi'nde 9 ticaret ataşeliği ile Meksiko, Bogota ve Brezilya'da olmak üzere 3 askerî ataşeliği faaliyet göstermektedir.

Ekonomi Bakanlığı tarafından "Latin Amerika Ülkeleriyle Ticareti Geliştirme Stratejisi" adı altında kapsamlı bir ekonomik ve ticari girişimler programına başlanmış, LAK ile ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi hedefi doğrultusunda öncelikle Bölge ülkeleriyle ticari ve ekonomik içerikli anlaşmaların tamamlanması hedeflenmiş, bu bağlamda 13 ülkeyle (Arjantin, Brezilya, Ekvator, Guatemala, Guyana, Jamaika, Kolombiya, Küba, Meksika, Paraguay, Peru, Şili ve Uruguay) imzalanan Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmaları çerçevesinde Karma Ekonomik Komisyon (KEK) mekanizmaları için gerekli hukuki altyapı oluşturulmuştur.

3 TÜRK - LATİN AMERİKA VE KARAYİPLER KONGRESİ

AB ile STA imzalayan ülkelerin, ülkemizle de STA imzalama yükümlülüğü bulunmasına rağmen, bugüne kadar AB ile STA imzalamış olan ülkelere sadece Şili ile STA akdedilebilmiştir. Türkiye - Şili STA'sı 2011 yılında yürürlüğe girmiştir. Halihazırda Meksika, Peru, Ekvator ve Kolombiya'yla STA müzakereleri sürmektedir.

Bölge ülkelerinin yanısıra Karayip Topluluğu (CARICOM), Orta Amerika Entegrasyon Sistemi (SICA) ve Güney Ortak Pazarı (MERCOSUR) ile de Serbest Ticaret Anlaşmaları akdedilmesi hedeflenmektedir.

Bölgede 2014 yılında ticaret hacmimizin en yüksek olduğu ülke, 2,522 milyar ABD doları ile Brezilya olmuştur. Brezilya'yı, 1,526 milyar dolar ile Meksika, 997 milyon dolar ile Kolombiya, 561 milyon dolar ile Şili ve 466 milyon dolar ile Arjantin izlemektedir.

Türkiye ile LAK ülkeleri arasındaki ilişkileri geliştirme isteği; aynı zamanda sürekliliği sağlama ve bu eğilimi giderek kurumsallaştırma amacını da içermektedir.

Türkiye'nin "Bölgesel Aktör/Güç" konumunu aşarak "Dünya Devleti" olabilmesine giden dönüşüm sürecinde, Latin Amerika ve Karayipler gibi bizler açısından yeni sayılabilecek coğrafyalardaki ülkelerle kurulacak ticari, ekonomik ve sosyal ilişkiler ve bu suretle edinilecek kalıcı dostluklar asli rol oynayacaklardır.

Keza, 15-19 Aralık 2013 tarihleri arasında Meksika Cumhurbaşkanı Enrique Peña Nieto'nun Türkiye'yi ziyaret etmesi ve mezkûr ziyaret esnasında "Türkiye - Meksika 21. Yüzyıl İçin Stratejik İşbirliği ve Ortaklık Çerçevesi"nin imzalanması oldukça önemli bir gelişme olarak görülmektedir. Zira, Meksika ile Türkiye arasında yaratılmak istenen stratejik işbirliği konsepti Türkiye'nin Bölge ülkelerine yönelik izleyeceği stratejik işbirliğini geliştirme politikalarının öncüsü niteliğindedir.

Türkiye, Bölge'nin petrol üreten ülkeleri Kolombiya, Ekvador ve Venezüella ile TPAO'nun yurtdışında ilişkiler geliştirmek üzere kurulmuş organı TPIC vasıtasıyla kurduğu ilişkiler ve bu ilişkilerin Kolombiya'nın başkenti Bogota'da bir TPIC Bürosu'nun kurulmasıyla sonuçlanması ise yüksek düzeyli stratejik işbirliğine giden yolun LAK ülkeleriyle Türkiye arasında ortak faaliyet gösterecek kurumlar ihdas etmekten geçtiğini göstermesi açısından ayrıca önemlidir.

Geçmişte teknik ve insani yardım kabul eden bir ülke olan Türkiye, son yıllarda süratle bir donör ülke konumuna yönelmiş olup, büyük çoğunluğu geleneksel coğrafyada ve Afrika'da yürütülen faaliyetler, LAK bölgesinin nispeten yoksul ülkelerine de ulaşma aşamasına gelmiştir. Bu bağlamda Meksika'da açılan TİKA ofisi ve 16 ülke nezdinde başlayan diğer çalışmalarının önümüzdeki yıllarda LAK Bölgesi ülkelerinde giderek şekilleneceğini öngörmek doğru olacaktır.

3 TÜRK - LATİN AMERİKA VE KARAYİPLER KONGRESİ

Türkiye ile LAK ülkeleri arasındaki karşılıklı ilişkiler burada sayılmayacak kadar çok yönlü ve sayıca da fazla hâle gelmiş durumdadır. Bütün bunlarla birlikte Türkiye'nin pek çok sivil toplum kuruluşu da LAK ülkelerinde faaliyet göstermeye başlamaktadır.

Sonuç olarak LAK bölgesi ile karşılıklı stratejik işbirliğini sağlayacak olan zihinsel eşik; "Sektörel ve Finansal Derinleşme"nin başarılabilmesidir. Bu bağlamda Kongre'nin çok boyutlu rekabet temelinde ilerleyen sürece karşılıklı stratejik katkı sunması temel referanstır.

Los Turcos

Osmanlı Devleti çöküş sürecine girdikten sonra tepkisel bir tutumla "ya mutlak kontrol ya mutlak terk" stratejisi izlemiş, geri çekildiği topraklar üzerinde sahip olduğu tarihî, kültürel ve insani kapasiteyi koruma noktasında kendi iradesiyle ya da zamanın şartları nedeniyle etkisiz kalmıştır. Türkiye Cumhuriyeti döneminde de yine zamanın şartları, maddi yetersizlikler ya da Batılılaşma gibi stratejik tercihler nedeniyle Osmanlı bakiyesi ülkeler ya da gruplar üzerinde etkili olmak üzere ciddi adımlar atılamamıştır. Ne var ki, başta Ermeni sorunu olmak üzere Osmanlı Devleti'nden kalan sorunların çözümü için mücadele eden bir ülkenin yurt dışında kapasite inşa etmesi kaçınılmaz bir zarurettir. Aksi halde güvenilirliği tartışmalı grupların ya da lobi faaliyetlerinin yardımına ihtiyaç hasıl olmakta, bu da Türk dış politikasında istikrarsız bir görünüm ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Dışarıda kapasite inşa edilememesinden kaynaklanan sorunlar kendini sadece askerî siyasi meselelerde değil, ekonomik alanda da hissettirmektedir. Osmanlı varisi olmanın bir neticesi olarak bu dönemden kalan sorunlarla da mücadele etmek durumunda kalan bir ülkenin söz konusu mirası olumlu istikamette değerlendirememesi rasyonel bir tutum değildir. Esasen Türkiye Cumhuriyeti başta olmak üzere Osmanlı Devleti ile ilgili tüm taraflar dağılma sürecinin menfi neticelerinden olumsuz etkilenmişlerdir.

Bu noktada, Osmanlılar döneminde şu ya da bu nedenle Latin Amerika'ya göç eden Osmanlı uyruklular (bölgesel ifadesi "Los Turcos") ile Türkiye Cumhuriyeti arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu sayede "Los Turcos" Türkiye Cumhuriyeti'nin Latin Amerika ülkeleri ile siyasi, ekonomik ve kültürel ilişkilerini daha ileri düzeylere taşımasında ciddi katkı sağlayacaktır.

Osmanlı Devleti'nden Latin Amerika ülkelerine yapılan göçler 1840'larda başlamıştır. Göçlere genellikle Lübnan, Suriye, Filistin ve Anadolu'da yaşayan Müslümanlar, Maruni Hıristiyanlar, Dürziler, Museviler ve Ermeniler katılmışlardır. Ancak bunlar dışında diğer bölgelerden de kısmi göçler olmuştur. Yapılan göçler 1840-1890 ve 1890-1951 arası olmak üzere iki kısma ayrılmaktadır. 1840-1890 arasındaki göçler genelde iç, 1890'dan sonrakiler ise daha çok dış nedenlere bağlı olarak gerçekleşmiştir.

3 TÜRK - LATİN AMERİKA VE KARAYİPLER KONGRESİ

1840-1890 arası dönem, sadece Osmanlı topraklarından değil Çin gibi Uzak Doğu ülkelerinden de “Yeni Dünya” olarak kabul edilen Amerika kıtasına yeni ekonomik fırsatlar bulmak için yoğun göçlerin başladığı bir dönemdir.

Bunun dışında çeşitli iç ve dış sebepler ise şöyledir:

- Bölge’deki (Suriye-Filistin) ekonomik yapının (ipek ticareti) Süveyş Kanalı açılınca bozulması
- İngiltere, Fransa, Rusya, Avusturya ve Prusya gibi devletlerin Bölge’deki nüfuzlarını artırmak için dinî ve etnik unsurları yanlarına çekme çabaları ve bunun sonucunda Bölge’de meydana gelen anlaşmazlıklar
- 1860’ta Lübnan, Şam civarında yaşayan Dürzi, Müslüman, Maruni ve Museviler arasında çatışmaların meydana gelmesi ve bu gruplar üzerinde etkin olmak isteyen devletlerin olayı uluslararası bir sorun hâline getirmeleri ve bunun neticesinde 1861’de Osmanlı Devleti ve yukarıda anılan devletler arasında yapılan bir antlaşma ile Bölge yönetiminin özerk hale getirilerek Hıristiyan bir mutasarrıfın tayin edilmesi.
- 1843’te yürürlüğe giren Kura Kanunu ile gayrimüslimlerden alınan Cizye vergisinin yerini Bedelat-ı Askeriye’nin alması fakat Bölge halkının bunu ödeyecek ekonomik gücünün olmaması.

1890 sonrası dönemdeki göçlerin başlıca sebepleri devletler arasındaki savaşlar (1. Dünya Savaşı vb.) ile bunların azınlık gruplar üzerindeki etkileridir. Sanayileşmenin ortaya çıkardığı işçi ihtiyacına, ekonomik anlamda zor durumda olan bazı Osmanlı vatandaşlarının yoğun ilgi göstermesi, 1908’den sonra Bedelat-ı Askeriye’nin de kaldırılıp askerliğin gayrimüslimler için de zorunlu hâle getirilmesi ve 15 yaşını dolduran herkesin askere alınması, bu nedenle bazı gayrimüslim aile çocuklarının 15 yaşına girmeden ülkeyi terk etmek istemeleri de diğer sebeplerdir. Latin Amerika’ya Cumhuriyet döneminde de bazı göçler olmuştur. Örneğin 1934 Trakya Olayları’ndan sonra bazı Musevi vatandaşlar buralara göç etmişlerdir.

1896’ya kadar Cebel-i Lübnan ve diğer bölgelerden toplu göçler yasaklanmıştı. Bunun sebebi hem nüfus hem de vergi kaybı yaşamamak, ayrıca yurtdışında zayıf Osmanlı imajı oluşmasını engellemektir. Ancak göç etmek isteyenleri de engellemek oldukça zordu. Çünkü göç etmek isteyenler gizlice hareket ederek ve Mürur tezkirelerini bir nevi pasaport gibi kullanarak (ki o dönemde üzerinde “Dahiliyeye mahsustur” ibaresi yoksa pasaport yerine geçmekteydi) önce Beyrut’tan Marsilya’ya oradan da buharlı gemilerle Amerika kıtasında geçiyorlardı. Göç edenlerin yoğun olarak gittikleri bölgeler ise, Kuzey ve Güney Amerika (Arjantin, Meksika, Brezilya, Venezüella) , Karayipler ve Küba olmuştur. Göçlere katılan Müslümanların çoğu kolay kabul görebilmek için dinî kimliklerini gizlemiş ve kendilerini hem Kuzey hem de Güney Amerika’da diasporalarının güçlü olduğu Ermeni, Musevi veya Rum olarak kaydettirmiştir.

3 TÜRK - LATİN AMERİKA VE KARAYİPLER KONGRESİ

1867-1881 arasında toplam 60 bin Osmanlı vatandaşı Yeni Dünya'ya göç etmiştir. Bu ciddi bir orandır, zira Asya'dan Amerika'ya göç eden toplam göçmen sayısının üçte birine denk gelmektedir. 1908-1912 arasında Osmanlı vatandaşları Brezilya'ya göç eden beşinci ve Arjantin'e göç eden altıncı büyük toplumu oluşturmaktaydı. Latin Amerika'ya göç edenler bazı yerlerde Arap olarak adlandırılırsa da çoğunlukla İspanyolca 'Los Turcos (Türkler)' olarak adlandırılmış ve zamanla bu isim onların genel adı hâline gelmiştir. Göç edenler ise etnik ve dinî kimliklerinden ziyade kendilerini "Osmanlı" olarak görmüşlerdir. Bunun en önemli göstergesi kurdukları dernek ve vakıfların adında "Osmanlı" ibaresinin yer almasıdır.

Latin Amerika'ya göç edenler ilk başlarda bakkallık, tuhafiyecilik ve seyyar satıcılık gibi alt sınıf işlerde çalışmışlar ancak zamanla hem ekonomik hem de siyasi hayatta önemli bir güç hâline gelmişlerdir.

Buraya göç edenlerin devamı olan ve günümüzde dünyaca ünlü olan isimlerden biri, 2007'de dünyanın en zengin işadamı seçilen Carlos Slim Helu'dur. Babası Julian (Yusuf) Slim (Selim) Haddad 1902'de Meksika'ya göç etmiş ve zamanla büyük bir iş adamı hâline gelmiştir.

Bir diğeri ise Suriyeli Müslüman bir babanın oğlu olan, ancak daha sonra siyasete atılınca Hristiyanlığı seçen ve 1989-1999 arasında Arjantin Devlet Başkanlığı görevini yürüten "El Turco" lakaplı Carlos Menem'dir. Bunlar dışında dünyaca ünlü şarkıcı Şakira'da Lübnan asıllı, Kolombiyalı bir "Los Turcos"tur.

Günümüzde Latin Amerika'da yaşayan "Los Turcoslar" genel nüfusun içinde azımsanmayacak bir orana sahiptirler. Örneğin; Brezilya 9 Milyon, Arjantin 3,5 milyon, Venezüella 1,6 milyon, Şili 1 milyon, Meksika 1,1 milyon, Kolombiya 800 bin ve diğer ülkeler de dâhil olmak üzere yaklaşık toplam 20 milyonluk bir kitleyi oluşturmaktadırlar.

Latin Amerika'daki Osmanlı vatandaşlarına yönelik Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin ilgisi şimdiye kadar yok denecek kadar az düzeyde kalmıştır. Türkiye Cumhuriyeti dışında, Arap etnik kimlikleri dolayısıyla Suudi Arabistan ve Katar gibi devletler burada yaşayan Müslümanlar için çeşitli cami, vakıf ve eğitim kurumları yaptırmışlardır. Ancak bunun ötesinde fazla bir şey yapılmamıştır.

Ayrıca konuyla ilgili günümüze kadar herhangi bir uluslararası bilimsel etkinlik düzenlenmemiş olup geneli kapsayan bilimsel araştırmalar da yok denecek kadar azdır. Bu nedenle, Latin Amerika'ya göç etmiş farklı etnik ve dinî gruplardaki Osmanlı vatandaşlarına yönelik olarak; bu insanların yıllar önce ayrılıp gittikleri devletin günümüzdeki temsilcisi olan ve son yıllarda küresel çapta politikalar takip eden Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin ilgi ve alakasının artırılması hem tarihî vefa hem de günümüz ve daha sonraki süreçte Türkiye ve Latin Amerika ülkeleri arasındaki siyasi, ekonomik ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesine bir katkı olarak ülke menfaatleri açısından olumlu bir adım olacaktır.

3 TÜRK - LATİN AMERİKA VE KARAYİPLER KONGRESİ

Son olarak, düzenlenecek Kongre'de Los Turcos'ların siyasi ve ekonomik alanda ön plana çıkan isimleri ile devlet yöneticilerimizin davet edilmesi yapılacak olan çalışmaların daha etkili olması ve geniş kitlelere duyurulması açısından faydalı olacaktır.

Temel referans; hem akademik anlamda Osmanlı topraklarından Latin Amerika'ya yapılan göçlerin sebeplerini, göç edenlerin etnik, dinî vb. özelliklerini ve günümüze kadar olan süreçlerini ele almak, hem de Yeni Türkiye ve buna bağlı oluşturulan yeni dış politika kapsamında yıllar önce Osmanlı topraklarından bir şekilde giden yahut gitmek zorunda kalan ve kendilerine hâlâ Türk denilen bu toplum ile Türkiye arasında yeniden bir buluşma, belki de yeni bir başlangıç ve yeni iletişim yolları oluşturma yönündeki girişimlere katkıda bulunmaktır.

"Stratejik İşbirliği ve Los Turcos" temalı **3. Türk - Latin Amerika ve Karayipler Kongresi'nin** düzenlenmesinin temel gerekçesi, Türkiye ile LAK ülkeleri arasındaki bu süregelen yakınlaşma ve işbirliği eğiliminin yüksek düzeyde stratejik işbirliği olarak tarif edilebilecek bir seviyeye erişmesi ve bu türden bir işbirliğinin hem Türkiye hem de LAK ülkelerinde ortak kurumsallıkların hayata geçirilmesiyle sürekliliğinin garanti altına alınmasına dönük bir tartışma açabilmektir.

Stratejik İşbirliğinin Oluşumunda Rol Oynayacak Temel Aktörler:

LAK Ülkeleri ve Türkiye

Türkiye

Brezilya

Meksika

Arjantin

Venezuela

Küba

Uruguay

Şili

Kolombiya

Peru

Paraguay

Guatemala

Ekvator

Bolivya

Dominik

Kosta Rika

3 TÜRK - LATİN AMERİKA VE KARAYİPLER KONGRESİ

Stratejik İşbirliğinin Oluşmasına Fiili Katkı Sağlayacak Aktörler:

İş Dünyası ve Uzmanlık Kuruluşları

İş Dünyası

TOBB

DEİK

DTM

TÜSİAD

MÜSİAD

TUKLAD

LAK Ülkelerindeki Muadil Kuruluşlar

Uzmanlık Kuruluşları

TİKA

CDOSCO

INTER AMERICAN DEVELOPMENT BANK

ALADI

CIEPAC

IGNIA

FUNDIES

BNDES

Stratejik İşbirliğinin Oluşmasında Fikri Katkı Sağlayacak Aktörler

Sivil Toplum Kuruluşları

Düşünce Kuruluşları

Üniversiteler

Bölgesel Kuruluşlar

3 TÜRK - LATİN AMERİKA VE KARAYİPLER KONGRESİ

Ana Tema

Stratejik İşbirliği ve Los Turcos

Alt Temalar

Türkiye ve Latin Amerika Ülkeleri Arasındaki Stratejik Ortaklığın Doğuşu

Türkiye'nin Latin Amerika'daki Dış Politika Faaliyetleri: Yüksek Düzeyli Ziyaretler, Ticaret ve Yumuşak Güç (Soft Power)

Osmanlı Devleti-Latin Amerika İlişkileri: Diplomasi, Ticaret ve Göç

Osmanlı Vatandaşlarının (Los Turcos) Latin Amerikadaki Kültürel ve Dini Mirası

Türkiye Cumhuriyeti ve Latin Amerika Arasındaki Diplomatik İlişkilerin Başlanması

Türk Dış Politikasında Karayipler

İnsanî Gelişim Yardımları: Bölgelerarası İlişkilerde Yeni Boyutlar

Amerika ve Türkiye: Küresel Yönetimde Yeni Yaklaşımlar

Bölgesel Organizasyonlar ve Türkiye ile Bölgelerarası İşbirliği: Pasifik İşbirliği ve Güney Amerika Ortak Pazarı (MERCOSUR) Örneği

Terörizm, Organize Suç ve Siber Suçlara Karşı Ortak Mücadele

Uzak Aktörler, Ortak Süreçler: Türkiye ve Latin Amerika Arasında Karşılaştırmalı Perspektifler